

Bölüm 2

HEMŞİRELERİN HASTANE ENFEKSİYONLARININ ÖNLENMESİNE İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Seyhan ÇERÇİ¹
Aygül YANIK²
Ebru SEVİNÇ³
Birol TOK⁴

GİRİŞ

Hastane Enfeksiyonu (HE), dünyanın ilgilendiği önemli sağlık sorunları arasında yer almaktadır⁽¹⁾. Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi (HKKM: Centers for Disease Control-Prevention) ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından önemli ölüm, hastalık kaynağı olup, aynı zamanda maliyeti yüksek ancak önlenebilen bir durum olarak kabul edilmektedir⁽²⁾. HE, herhangi bir enfeksiyon kaynağının kuluçka döneminde olmaması, hastada herhangi bir enfeksiyonun bulunmaması, hastaneye yattıktan 48-72 saat sonra veya taburcu olduktan sonraki 10 gün içerisinde gelişen enfeksiyon olarak tanımlanmaktadır⁽³⁾. Cerrahi alan enfeksiyonları ise, ameliyattan sonraki 30 gün içinde gelişen enfeksiyondur. Eğer hastaya implant takılmış ise, ameliyattan sonraki bir yıl içinde gelişen enfeksiyonlar da cerrahi alan enfeksiyonu olarak adlandırılmaktadır. HE'nun tanımı için genellikle HKKM tanımları kullanılmakta ve öne çıkan ölüm ve hastalık kaynağı olarak gösterilmektedir⁽⁴⁾. Hastada meydana gelen bir enfeksiyonun HE olup olmadığına bir takım destekleyici bulgular (klinik gözlem, laboratuvar sonuçları, hastanın kayıtları) dikkate alınarak karar verilmektedir. HE, hastanede yatan hastaların %5-15'ini etkileyerek, yatış süresini uzatmakta ve buna bağlı olarak maliyetlerin de

¹ Hem., Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanlığı-4, İl Sağlık Müdürlüğü, Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye. Orcid No: <https://orcid.org/0000-0002-1370-9604>

² Doç.Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Üsküdar/ İSTANBUL. aaygul.yanik@gmail.com Orcid: 0000-0001-6736-0391

³ Öğr. Gör., Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Gelişim Üniversitesi, İstanbul, Türkiye. Orcid No: 0000-0003-3553-5825

⁴ Uzm. Dr., Babaeski Devlet Hastanesi, Kırklareli, Türkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı Orcid No: 0000-0003-0867-0706*Correspondence: Aygül YANIK

man zaman hastalar, hasta yakınları ve bağlı çalışanlar dahil edilmeli, izlenmeli ve denetlenmelidir.

Bu çalışmanın sağlık yöneticileri ve çalışanlarının (hastane yöneticisi, doktor, hemşire, ebe, teknisyen) HE konusunda farkındalığını arttırması ve HE'nu önlemeye yönelik eğitim politikaları geliştirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir. Araştırmacıların hastane enfeksiyonları konusunda daha spesifik, daha kapsamlı araştırmalar yapmaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

1. Doğu, Ö. (2016). Hemşirelik ve Ebelik İntörn Öğrencilerine Enfeksiyon Kontrol Eğitim Programı. Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi, 2(1): 1-10.
2. Mankan, T. ve Kara, M. (2015). Hemşirelerin Hastane Enfeksiyonlarını Önlemeye İlişkin Bilgi Düzeyleri. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 4(1): 11-16.
3. Yıldız, K. (2016). Öğrenci Hemşirelerin Hastane Enfeksiyonlarını Önlemeye Yönelik Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi. K.K.T.C. Yakın Doğu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Hemşirelik Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi, Kıbrıs.
4. DSÖ (2013). The burden of health care-associated infection worldwide. Erişim Tarihi:27.06.2019. http://www.who.int/gpsc/country_work/burden_hcai/en/index.html.
5. Anonim (2007). T.C. Sayıştay Başkanlığı. Hastane Enfeksiyonları ile Mücadele. Performans Denetim Raporu. Erişim Tarihi: 29.06.2019. <http://www.hider.org.tr/Yeniden/2007-2hastane-enfeksiyon.Pdf>.
6. CDC, Guideline for Hand Hygiene in Health-Care Settings Recommendation of the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee and the HICPAC/SHEA/APIC/IDSA Hand Hygiene Task orce. MMWR, 2002, 51 (No. RR-16). Erişim Tarihi:15.06.2019.
7. Kesim, S. ve Şahin, T. (2018). Bir Üniversite Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Hastane Enfeksiyonları Konusundaki Bilgi Düzeyleri. SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 9(3):1-6.
8. Özçetin, M., Ulaş Saz, E., Karapınar, B., Özen, S., Aydemir, Ş. ve Vardar, F. (2009). Hastane Enfeksiyonları; Sıklığı ve Risk Faktörleri. Çocuk Enfeksiyon Dergisi, 3: 49-53.
9. Akalın, E. (2001). Kalite Göstergesi Olarak Hastane İnfeksiyonları. Hastane İnfeksiyonları Dergisi, 5: 169-71.
10. Yalçın, A. (2008). Hastane Enfeksiyonları Maliyet Analizi. Hastane Enfeksiyonları: Korunma Ve Kontrol Sempozyum Dizisi No:60, 15-22.
11. Sezen, A. ve Taban, T. (2015). Hastane Enfeksiyonlarının Önlenmesine Yönelik Yapılan Uygulamalar ve Bir Hastane Örneği. Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dergisi, 25(2): 93-100.
12. Ertek, M. (2008). Hastane Enfeksiyonları: Türkiye Verileri. Hastane Enfeksiyonları: Korunma Ve Kontrol Sempozyum Dizisi No:60, 9-14.
13. Ezer, A. (2014). Hastane Enfeksiyonları Önlenmesi ve Korunması. İstanbul, Türkiye: İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetim Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
14. Aşçıoğlu, S. (2007). Hastane Enfeksiyonları (Epidemiyoloji Raporu 1). Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi, 64(1):1-3.
15. Akyıl, Y. ve Uzun, Ö. (2007). Hastanede çalışan hemşirelerin el yıkama durumlarının belirlenmesi. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 10(2): 66-72.
16. Özlük, N. (2019). Doktor Server Kamil Tokgöz'ün Kaleminden Cumhuriyetin İlk Yıllarında Verem ve Veremle Mücadele. ASOS JOURNAL Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 7(89):50-61.
17. Aylaz, R., Şahin, F. ve Yıldırım, H. (2018). Hemşirelerin Hastane Enfeksiyonu Konusuna İlişkin Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi, Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(2): 67-73.

18. Aytaç, N., Naharcı, H. ve Öztunç, G. (2008). Adana'da Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin Yoğun Bakım Hemşirelerinde Hastane Enfeksiyonları Bilgi Düzeyi. Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 9(3): 9-15.
19. Ulutaşdemir, N., İpekçi, N., Dokur, M. ve Dağlı, Ö. (2008). Hemşirelik Öğrencilerinin Hastane Enfeksiyonlarından Korunmaya Yönelik Bilgilerinin ve Sağlık İnanç Kuramına Göre Davranışlarının Değerlendirilmesi, Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 3(9): 87-101.
20. Aytemiz, S. (2011). El Hijyeni Konusunda Hastane Çalışanlarının Bilgi ve Tutum Düzeyinin Belirlenmesi, Gülhane Askeri Tıp Akademisi SBE, Y.Y.L.T., Ankara.
21. Farotimi, A.A., Ajao, E.O., Nwozichi, C.U. ve Ademuyiwa, I.Y. (2018). Effect of Training on Knowledge, Perception and Risk Reduction Regarding Infection Control Among Nurses in Selected Teaching Hospitals in Nigeria, Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research, 23: 471-7.
22. Jain, M., Dogra, V., Mishra, B., Thakur, A. ve Loomba, P. (2012). Infection Control Practices Among Doctors And Nurses in A Tertiary Care Hospital, Annals of Tropical Medicine and Public Health, 5(1): 29.
23. Donati, D., Biagioli, V., Claudia, C., Marinis, M.G. ve Tartaglino, D. (2019). Compliance with Standard Precautions among Clinical Nurses: Validity and Reliability of the Italian Version of the Compliance with Standard Precautions Scale (CSPS-It), International Journal of Environmental Research and Public Health, 16-121.
24. Galal, Y., Labib, J.R. ve Abouelhamd, W.A. (2014). Impact Of An İnfection-Control Program On Nurses' Knowledge And Attitude İn Pediatric İnensive Care Units At Cairo University Hospitals, The Journal of the Egyptian Public Health Association, 89(1): 22-8.
25. Sodhi, K., Shrivastava, A., Arya, M. ve Kumar, M. (2013). Knowledge Of İnfection Control Practices Among İnensive Care Nurses İn A Tertiary Care Hospital, J Infect Public Health, 6(4): 269-275.